

Petra Maťová

Trochu jiné mámy

Hovory o mateřství navzdory
zdravotnímu hendikepu

208 s., brož., 259 Kč
ISBN 978-80-7577-184-1

O autorce

Petra Maťová (nar. 1971) studovala filosofii v Praze a v Tübingenu. Pracovala jako editorka a překladatelka ve Filosofickém ústavu Akademie věd České republiky a na volné noze. Má osobní zkušenost s roztroušenou sklerózou a depresí. V roce 2010 se jí narodila dcera Tereza. S ní a s manželem žije v současné době ve Vídni.

Obálku knihy v tiskové kvalitě naleznete zde:

<http://nakladatelstvi.hostbrno.cz/nakladatelstvi/popularne-naucna/trochu-jine-mamy-1365>

Soubor PDF s kompletním textem knihy pro novináře k dispozici na vyžádání.

O knize

Sedm příběhů, sedm rozhovorů, sedm tváří.

Nakolik je postižení nebo nemoc skutečnou překážkou plnohodnotného mateřství? S čím vším je třeba počítat, když se hendikepovaná žena rozhodne mít dítě?

Autorka formou rozhovorů s hendikepovanými ženami a jejich muži zkoumá vztah mezi hendikepem a mateřstvím. Zaměřuje se na okamžik rozhodnutí se pro mateřství a na změnu, kterou narození dítěte do života obou partnerů přináší. Všimá si také, jak se mateřstvím proměňuje vnímání vlastního zdravotního omezení. Knihu doprovázejí fotografie Věry Koubové.

Rozhovor s autorkou

Muži berou situaci velmi věcně...

říká Petra Matová, autorka knihy *Trochu jiné mámy*. V sedmi rozhovorech s hendikepovanými matkami a jejich partnery zpracovává věrohodný obraz mateřství žen se zdravotním omezením. Čtenář pak skrze tyto osobní příběhy nachází odpověď na otázku, která se vyslovuje jen váhavě a s ostychem, totiž: Jaké je mateřství s hendikepem? Co všechno je jinak a co přece jen stejné?

Vaše kniha nese podtitul *Hovory o mateřství navzdory zdravotnímu hendikepu*, co vás k tomuto tématu přivedlo?

Sama mám určitá zdravotní omezení, a když se mi měla narodit dcera, zajímala jsem se o jiné ženy, které jsou v podobné situaci. Takže zpočátku byl můj zájem osobní a teprve později jsem si řekla, že by třeba takové příběhy mohly zaujmout i někoho jiného. Ale cesta ke knize byla poměrně dlouhá a jsem moc ráda, že se to s pomocí nakladatelství Host nakonec podařilo.

Najít respondentky pro takové rozhovory, získat jejich důvěru, dotýkat se i bolestných věcí, to není jednoduché... Co bylo na této práci nejtěžší?

Tím, že jsem se s těmi ženami cítila jakoby na jedné lodi, nebylo mi zatěžko se ptát i na věci poměrně osobní. To, co pro mě ale bylo těžké, bylo postupné přijímání odpovědnosti za knihu. Protože sama mám své hranice, pokud jde o zdravotní stav a energii, nebylo někdy jednoduché se po nějakém dílčím neúspěchu zvednout a pokračovat dál. A svou roli sehrálo i to, že jsem se pustila do práce, kterou jsem předtím nikdy nedělala, což znamenalo, že jsem se musela učit spoustu nových věcí.

V rozhovorech zpovídáte nejen maminky se zdravotním hendikepem, ale i jejich partnery. Bylo něco, čím vás tito muži překvapili? Dá se například vysledovat v jejich odpovědích nějaký společný rys?

Připadá mi, že ti muži berou situaci velmi věcně — je třeba řešit všelijaké praktické věci, ale nemoci prostě k životu patří. Důležitou roli hraje to, že oni ve všech případech vstupují do vztahu ve chvíli, kdy je hendikep jejich partnerky už zřejmý, takže vědí, do čeho jdou. Když někdo onemocní například roztroušenou sklerózou v době, kdy už v nějakém vztahu žije, tak se poměrně často stává, že jeho partner tu situaci neunesení a vztah se rozpadne. Ale tady to je jiný případ. Navíc ty ženy jsou opravdu osobnosti, takže mají vlastnosti, kvůli kterým jejich partnerům vztah dává smysl i přesto, že ledacos není jednoduché.

Vybavuje se mi, jak v knize jedna z maminek s těžkým pohybovým postižením líčí s až neuvěřitelným nadhledem, jak jí dítě upadlo a ona si navzdory ochrnutí dokázala pomoci. Z našeho pohledu zoufalá situace, přesto o ní ona maminka vypráví téměř humorně. Jak moc patří do mateřství s hendikepem i humor?

Humor a určitý nadhled je samozřejmě velmi důležitý, protože pomáhá tu situaci nějak ustát. Ale musím přiznat, že mi trvalo poměrně dlouho, než jsem se k tomuto pohledu dopracovala, takže kniha je asi vážnější, než bych ji byla ráda měla.

Po všech setkáních a rozhovorech, které jste při psaní knihy absolvovala, je něco, co mají maminky se zdravotním hendikepem navíc? Něco, co by jim ty ostatní mohly třeba i závidět?

Ony prostě neřeší různé podružnosti a vědí, co je v jejich životě důležité. Ten hendikep člověku občas dává zabrat, takže na nějaké nedůležité věci už není prostor. Nevím, do jaké míry se toto dá závidět, ale inspirující je to v každém případě.

(Otázky kladla odpovědná redaktorka knihy spisovatelka Petra Dvořáková)

Ukázka z knihy

Daniela

Daniela je zcela neslyšící ve třetí generaci. V jejím případě se jedná o vrozenou trvalou sluchovou poruchu, která patří mezi prelingvální sluchové poruchy, k nimž dochází ještě předtím, než se dítě naučí mluvit. Proto je Daniela schopna mluvit jen s velkými obtížemi. Danielin manžel je také neslyšící.

Daniele je třicet šest let a má tříletá dvojčata Igora a Reginu, která jsou slyšící, jen Igor má lehkou nedoslýchavost.

(...)

Nakolik můžeš používat svůj hlas, když s dětmi komunikuješ? Voláš na ně třeba nějak, když chceš upoutat jejich pozornost?

Když je potřebuju zavolat, protože jde třeba o nějakou nebezpečnou situaci, tak na ně zavolám jménem. Ale když se například doma spolu učíme, pracujeme a povídáme si, používám jen znakový jazyk.

Začala ses třeba víc věnovat svému hlasu, protože ho občas potřebuješ při komunikaci s dětmi?

Ani moc ne, ptala jsem se na to různých odborníků, například poradkyň z rané péče. Ony mi doporučovaly, že je lepší hlas moc nepoužívat, protože bych dávala dětem špatný mluvní vzor. Je potřeba, aby měly mluvní vzor od někoho slyšícího, takže chodí na logopedii nebo na ně mluví můj slyšící bratr a taky manželova slyšící babička. Občas si s nimi povídá i můj táta, který je sice nedoslýchavý, ale mluví dobře.

(...)

Nemáš někdy obavu, že ti děti budou unikat do světa slyšících, kam za nimi nebudeš moct?

To je těžká věc. Musím myslet hlavně na jejich budoucnost a o té vím, že se bude týkat světa slyšících, například ve školce a ve škole. Mám samozřejmě trochu strach, že budou v jiné společnosti, do které já můžu patřit jen stěží. Ale budu se je snažit vychovávat k hodnotě rodiny a mít s nimi hezký vztah. Ovšem těžko říct, jak to bude v budoucnu. Kdyby si třeba našly práci v zahraničí, tak bychom jejich rozhodnutí museli respektovat. Bude záležet na nich, co si budou přát, až budou velké.

Co všechno musíš dělat, aby nebyly omezované tím, že ty a tvůj manžel neslyšíte, nebo aby je to omezovalo co nejmíň?

Těžko říct, uvidíme, jak to bude se školou. Některé jiné maminky, které už mají děti ve školním věku, mi říkaly, že někdy třeba bývá problém s komunikací na třídních schůzkách nebo s některými domácími úkoly. Zatím moc nevím. Rozhodně nevidím důvod, proč bych si na třídní schůzku nemohla vzít tlumočníka. Nechci se jen tvářit, že rozumím, chci opravdu získat všechny informace, jak to s dětmi vypadá. Doufám, že učitelé a ředitel nás budou jako neslyšící rodiče respektovat. Připadá mi opravdu důležité, s jakými konkrétními lidmi se setkáme. Nechtěla bych třeba, aby se jiné děti těm našim posmívaly kvůli tomu, že mají neslyšící rodiče. Mám zkušenost, že bratra spolužáci šikanovali kvůli tomu, že naši neslyšeli.

A co se proti tomu dá dělat?

Třeba bratr se dlouho trápil sám a nikomu nic neřekl. Začal o tom otevřeně mluvit, až když byl starší, někdy kolem dvaceti, a rodiče z toho byli v šoku. Ptali se ho, proč jim to neřekl dřív, a on říkal, že měl strach. Už je to poměrně dlouhá doba, tak doufám, že teď je situace trochu lepší. A k tomu, co s tím dělat: je určitě nutné dát na třídní schůzce základní informace rodičům, aby věděli, že tu jsou děti, které mají neslyšící rodiče. To znamená, že komunikují znakovým jazykem, což ale rozhodně není nic špatného. Je třeba poskytnout dostatečné informace, aby tomu ti rodiče rozuměli a aby to taky dokázali sdělit svým dětem. Nerada bych ostatní rodiče odstrkávala, spíš bych byla ráda, abychom fungovali nějak dohromady. Takže počítám s tím, že jim to pak na třídní schůzce prostřednictvím tlumočníka vysvětlím.

Myslíš si, že by pro vaše děti mohlo být určitým obohacením, že mají neslyšící rodiče? Totiž že se vyznají ve dvou různých světech, že jsou slyšící, ale znají i svět neslyšících.

Myslím, že určitě. Chtěla bych, aby moje děti poznaly i kulturu neslyšících, aby znaly náš svět a uvědomovaly si ten rozdíl. Chodíme s nimi například do klubu mezi neslyšící a stýkáme se s neslyšícími. Takže děti budou nejen bilingvní, ale i bikulturní.